

Specializovaná mapa s odborným obsahem

Žofínský prales – půdní mapa

Autorský kolektiv
(uvedeno v abecedním pořadí)

Mgr. Dušan ADAM, Ph.D.¹
Ing. Pavel ŠAMONIL, Ph.D.¹
Ing. Barbora ŠEBKOVÁ, Ph.D.¹
Ing. Martin VALTERA, Ph.D.¹

¹ Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v. v. i., odbor ekologie lesa

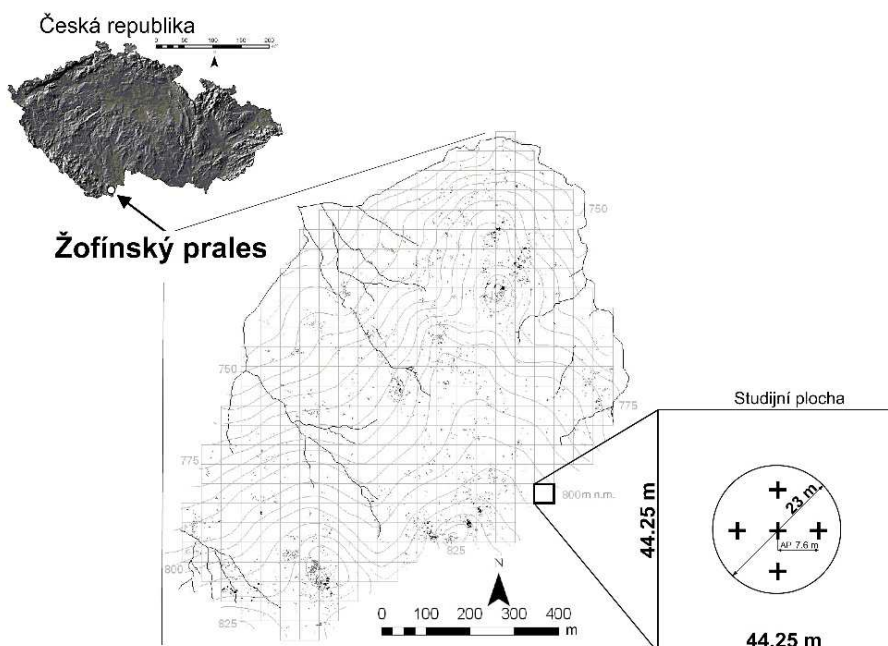
Žofínský prales – půdní mapa

Šamonil P., Valtera M., Šebková B., Adam D.

Půdní poměry byly hodnoceny na 353 plochách čtvercové sítě o hraně 44.25 m. Rozteč sítě byla odvozena z Národní inventarizace lesů ČR (www.uhul.cz). Její středy byly geodeticky zaměřeny s přesností ca 5 cm a v terénu stabilizovány roksorem zapuštěným do půdy. Detailní půdní šetření probíhalo na kruzích průměru 23 m okolo středů sítě. Ve středových bodech a na dalších 4 aktuálně nedisturbovaných místech okolo každého středu byly posuzovány kvalitativní a kvantitativní vlastnosti půd. V ideálním případě, tj. při nízkém výskytu vývrátů a ležících kmenů, byly okolní body umístěny ortogonálně, 7-8 m od středu (viz obr. 1). Na celkem 1765 mělkých půdních profilech a vrtech sondovací tyčí byly do hloubky 1 m studovány typy všech přítomných půdních horizontů a jejich mocnosti a současně byly klasifikovány půdy (Němeček et al. 2011, Michéli et al. 2007). Předpokládali jsme, že informace ze středových kruhů může být reprezentativní pro celý čtverec.

Při detailním půdním šetření na okolo středů byly současně na všech čtvercích sítě sondovací tyčí vymapovány polygony půdních skupin, tedy (i) terestrických a (ii) (semi-)hydromorfních půd. Důvodem tvorby polygonové mapy byla potřeba zachytit ostrý přechod mezi oběma stanovišti, který byl často kratší než 1 m. Mezi terestrické půdy byly zařazeny kambizemě, krypropodzoly a podzoly, mezi (semi-)hydromorfní pak fluvizemě, pseudogleje, stagnogleje, gleje a organozemě. Na polygonech mimo středové kruhy byly půdy pouze hrubě klasifikovány, bez jejich podrobného studia. Hranice polygonů byly přesně vymezeny s použitím tzv. mapy stromů z roku 2008 (www.pralesy.cz).

Překrytím polygonové a čtvercové sítě vznikla mapa lokálně převažujících půd. Marginálně se vyskytující jednotky nebyly zobrazeny. Místa s výskytem 3 nebo více odlišných půdních jednotek byla označena jako smíšená. Mapa byla pro účely této publikace částečně agregována s primárním zaměřením na úroveň půdního typu. Mapa implicitně ukazuje změny v projevu zvětrávacích a vyluhovacích procesů v půdách (zejména podzolizace) a gradient ovlivnění půd vodou (projev hydromorfních znaků). Na první pohled je zřejmá výrazná lokální pedodiverzita, která kromě tradičních faktorů pedogeneze (klíma, geologie, topografie) jistě souvisí i s lokální disturbanční historií přirozeného lesa a s působením jednotlivých stromů.

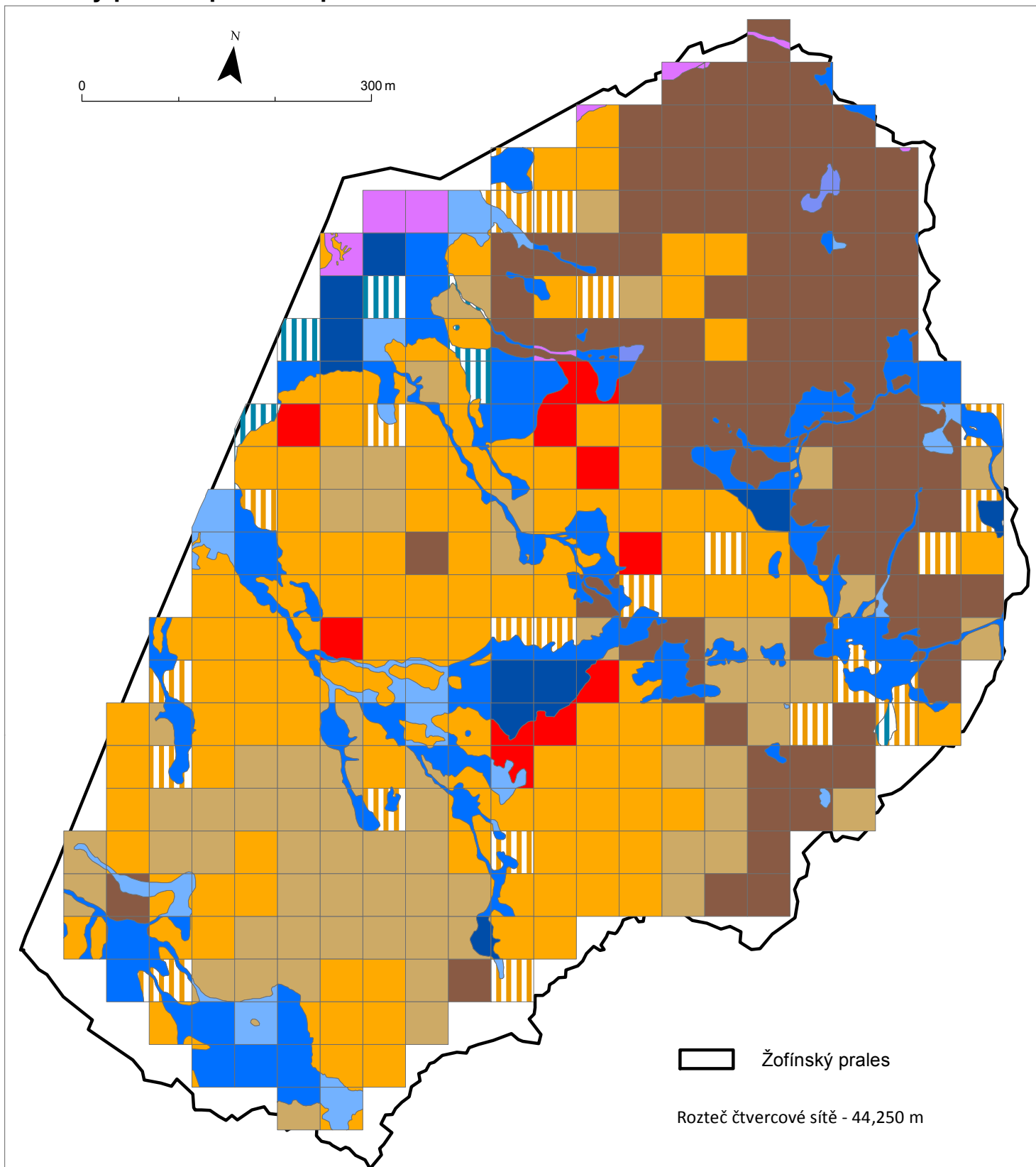
Obr. 1 Dlouhodobě monitorované jádro Žofínského pralesa (74 ha) překryté sítí studijních ploch. Zobrazeny jsou vodní toky, povrchový skelet, vrstevnice a detail umístění bodových půdních sond.

Literatura

Michéli, E., Schad, P. & Spaargaren, O. (eds) 2007. World Reference Base for Soil Resources 2006, First Update 2007. World Soil Resources Reports No 103, FAO, Rome.

Němeček J., Mühlhanslová M., Macků J., Vokoun J., Vavříček D., Novák P., 2011. Taxonomický klasifikační systém půd České republiky, 2. upravené vydání. ČZU v Praze, Praha

Žofínský prales - půdní mapa

Převažující půdní typ a subtyp na segmentu sítě

Segmentem sítě je primárně čtverec. Při současném výskytu terestrických i (semi-)hydromorfních půd na 1 čtverci je čtverec rozdělen a segmentem se stává jeho část.

	kambizem modální		stagnoglej modální
	kambizem dystrická		glej modální, histický nebo akvický
	kryptopodzol modální (vzácně rankerový)		organozem mestická, saprická, humolitová nebo glejová
	podzol modální (mělce vyvinutý)		smíšené (semi-)hydromorfní půdy
	fluvizem modální nebo kambická		smíšené terestrické půdy
	pseudoglej modální, dystrický nebo glejový		

Klasifikováno dle Němeček et al. (2011)